

פרוטוקול מס' 67/ג'

מישיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום כ"ט בשבט, תשי"ד - 2.2.54 בשעה 9.45

- נוכחים :
- היו"ר י. גורי
  - ח. אריאב
  - י. בדר
  - ש. בז'רנו
  - ש. דיין
  - ק. לוז
  - י. פורדר
  - א. ציזלינג
  - מ. קלמר
  - ח. רובין

- מזמנים:
- ד"ר מוזס - מבקר המדינה
  - מר המאירי - מנהל משרד מבקר המדינה
  - ד"ר טנדלסון - מטעם משרד האוצר
  - ד"ר נאמן - החשב הכללי
  - מר גפני - מטעם משרד האוצר
  - ד"ר יפה - מטעם משרד המסחר והתעשייה
  - ב. אבניאל - מזכיר הוועדה
  - מר בזק

- סדר-היום:
- (1) שוויון במסים ויעילות במשק המדינה;
  - (2) החלטות בדבר אישור צווי מכס ופטור;
  - (3) חוק מבקר המדינה (תיקון) תשי"ד - 1954.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

שוויון במסים ויעילות במשק המדינה

היו"ר י. גורי: בשבוע שעבר היו לפנינו הצעות לסיכום הדיון, הן רשומות בפרוטוקול אשר הועבר לחברי הוועדה. לפני הסיכום היינו צריכים להקדים בירור גם בוועדת הכנסת בקשר לשאלה פרוצידורלית שנתעוררה אגב דרישתו של חבר-הכנסת ציזלינג כי תינתן לו אפשרות להכניס הצעות הנוגעות לא רק למס הכנסה, אלא מכסות על-פני כל השטח של המסים.

ד.א.

היו"ר י. גורי:

אטרבו הבקר לדון בוועדת הכנסת בענין, אולם
אמש פנו אלי חברי החברים של ועדת הכספים וביקשוני להעמיד מחדש
את השאלה: אם ומה מסכמים. כרגיל אינני יכול להתעלם מפניה כזו,
והבקר הודעה לוועדת הכנסת כי אני מבקש לדחות את הדיון בנוגע
לפרוצידורה, ויתכן כי נפנה שוב ויתכן שלא יהיה צורך לפנות.

י. בדר:

החלטה שנתקבלה בוועדה קיימת ועומדת כל עוד
לא החליטה הוועדה, ברוב קולות, לשנותה. על
היו"ר היה לטעול בהתאם להחלטה הקיימת, ולא לצפות טראש שהחלטה לא
תהיה החלטה כעבור יום. אני מבקש לדעת אילו חברי פנו ובאילו הצעות.

היו"ר י. גורי:

אני סבור כי פעלתי נכון; אם הוועדה תחשוב
שלא - אנהג בפעם הבאה אחרת. הייתי סבור כי אם
תתקבל החלטה כזו - לא יהיה זה נכון מצדי להעסיק את ועדת הכנסת לשוא.
לי נראה שלא עברתי על כל חוק פורמלי או על חוקי הגינות, וסבורני
שגם המחמירים ביותר לא ידונו אותי לכף חובה. אחד הפונים היה חבר-
הכנסת אריאב.

ח. אריאב:

אני מציע לוועדה לדחות את הסיכום ואת המסקנות
בקשר לשאלה זו עד שנראה את התיקונים בחוק
מס ההכנסה, כפי שיוגשו על-ידי הממשלה. האוצר הודיע כי ביחד עם
הצעת התקציב הוא יביא לכנסת תיקונים לחוק מס הכנסה, ועצם הענין
הנדון כאן קטור עם זה.

י. בדר:

מה הקטר בין ההצעה לדחות את הסיכום לבין הצורך
להחליט אם יש לחבר-הכנסת ציזלינג רשות להביא
הצעות לא רק בנוגע למס הכנסה? בלי החלטת ועדת הכנסת אין אפשרות להמשיך
בדיון.

א. ציזלינג:

אני אינני מוותר על זכותי ואיני חושב שהוועדה
יכולה לקבל פניה מסוג זה של חבר-הכנסת אריאב.
על סדר-היום הרצב הסעיף: שוויון במסים ויעילות במשק המדינה, ולכן
קודם כל הנושא אינו מס הכנסה, אבל במידה שיש חילוקי-דעות על כך -
נלך לוועדת הכנסת. אבל גם לו היה הנושא - שאלת השוויון במס ההכנסה,
גם אז לא הייתה זכות פורמלית לדחות את הסיכומים בגלל הצעות תיקון
לחוק שתציע הממשלה.

כל עוד החברים ביקשו חומר וביאורים - היה
טעם לדחיה. בשבוע שעבר גמרנו סופית את הדיון, פרט לבירור בענין
תחום הנושא, והראיה שכל המעוניינים הכניסו הצעות. איזו זכות פורמלית
ישנה לא לסיים טיכומים שנזמרו טביחת החומר? אני רואה בכך רצון
להשתמש מסיכום הבירור, ואני מציע להעמיד את ההצעה לדחיה להצבעה.

ח. רובין:

יש להבחין בין ההצעה העניינית לסיכום או דחיית
הסיכום, אבל ישנה שאלה קודמת: האם היתה אפשרות
ליו"ר לבטל או לא לבצע את החלטת הוועדה? אני חושב שהיו"ר עשה טעות,
הוא לא היה רשאי לעכב את הדיון בוועדת הכנסת מבלי לקבל על כך החלטה
של הוועדה. מכל מקום הוא לא היה רשאי לעשות זאת בלי לשאול חלק ניכר
של החברים, ובנדודאי זה לא נכון כאשר לא באים בדברים עם חבר הוועדה
שלו נוגע הדבר במישרין.

האם יש אפשרות להעמיד את הצעותיו של חבר-

הכנסת ציזלינג להצבעה, גם אם לא היה דיון בוועדת הכנסת? אני סבור
שיש להעמידן להצבעה, אם חבר-הכנסת ציזלינג עומד עליהן, כיוון שאין
זו אשמתו שלא היה דיון בוועדת הכנסת. אם לא היה דיון על כך, הרי
מכריע בנדון הפרוטוקול של ישיבת הכנסת, ושם נאמר "שוויון במסים"
ולא "שוויון במס הכנסה".

ח. רובין:

איני מבין את ההנמקה של חבר-הכנסת אריאב להצעתו לדחות לשבועיים את הטיכום. דוקא אם בעוד שבועיים תביא הממשלה הצעות לתיקונים בחוק מס הכנסה, מן הדין שנחווה ונסכם דעתנו קודם לכן. הוועדה אינה רשאית להתחמק מסילוי החובה שהוטלה עליה על-ידי הכנסת, וקבלת הצעתו של חבר-הכנסת אריאב פירושה התחמקות.

ב. אבניאל:

רצוני לומר שאני מזדהה כמעט הזדהות מוחלטת עם דבריו של חבר-הכנסת ציזלינג. לא יתכן כי לאחר 5 - 6 חדשים של דיונים יבוא מישהו ויאמר: הטמטלה, הרשות המבצעת, עומדת להביא תיקונים, ולכן הכנסת, הרשות המחוקקת, חייבת לידום - למרות שהענין הובא בפניה, היא קבעה עמדה וכתוצאה מכך הועבר אלינו הענין לדיון - וחייבת לחכות עד שהרשות המבצעת תאמר דברה. אנו חייבים להקדים את הרשות המבצעת. אני לכן בדעה שהיו"ר לא יכול להעמיד את הצעת הדחיה להצבעה.

י. פורדר:

אני סבור שחובתנו קודם כל לקבל את המסקנה של ועדת הכנסת בנוגע לתחום הנושא, ולפיה לפעול. אם יוחלט שהנושא טקיף את כל מערכת המסים - הרי אני רוצה לדון על כך באופן יסודי ולקבל חומר וביאורים.

אני תומך בדעתו של חבר-הכנסת אריאב לדחות את הטיכום עד להבאת התיקונים לחוק מס ההכנסה, היות וההפליות נובעות מעצם החוק - וגם חבר-הכנסת אבניאל אמר שהחוק מפלה את הקבוצים לטובה - ואני בדעה שרצויים תיקונים בחקיקה. לא אתנגד אם תוכן הדיונים שהתנהלו כאן יימסר לשר האוצר.

ט. קלמר:

אני סבור שהיו"ר רשאי לפעול לפי שיקול דעתו ולדחות את הדיון בוועדת הכנסת, אם חבר אחד או חלק מהחברים סבורים שיש מקום לדיון מחדש. אבל במה דברים אמורים? אם באמת באה הצעה חדשה. אני רוצה להזכיר לחברים שההצעה זו לדחיה הושמעה על-ידי בישיבה הקודמת, והיא משום מה לא נתקבלה. אני שמח שיש תומכים להצעה זו עתה. לדעתי אין השעה דוחקת להוציא מסקנות, בעוד שהתיקונים בחוק מס ההכנסה יבואו לוועדה בעוד זמן קצר והדיונים יחזרו אז, במהדורה שניה, בוויכוח על הצעות התיקונים.

ש. דיין:

אני מתפלא שחברי-הכנסת בדר ואבניאל מדברים רק על סקטור אחד: הקבוצים. אתם יודעים שיש ריבון גם על בעלי תעשייה, אימפורטרים ואחרים שהם מעלימים את הכנסותיהם. היה לנו ויכוח מסוך על כך, ושר האוצר אמר שהוא נוטה למסור פרסום על הסוגים השונים של בעלי ההכנסות המשלמים מסים. מוטב לכן כי נחכה ונראה את הדברים בשלימותם, ואז ניכנס לעובי הקורה.

(אחרי-כן רשמה שה.)

הינ"ר י. גורני:
ראשית כל עלי למסור כי בוועדת ~~אגודת~~ הכנסת
לא הצלחתי לשכנע את החברים. על כל פנים ברור
לי שלא נהגתי בנגוד להגיון, אם כי יחכן שנהגתי בנגוד לנוהל.

ח. רובין:
טענתי לא היתה רק טענה פורמלית. לדעתי צריך
הייתה לשאול גם את דעתו של חבר הכנסת ציזלינג,
כשט ששאלת דעת שאר חברי הוועדה. כוונתי היא רק לגבי הנוהג להבא.

הינ"ר י. גורני:
~~אני~~ אני מקבל את הטענה לגופה, אולם הדבר יצא
כך שלא באשמת.

שנית, באו חברים ואמרו כי אין רשות להעמיד להצבעה
הצעת רביזיה. לגבי זהו חידוש, שאיני יודע מתי נתחדש. עד כה היה נהוג לדון סדור
אם הוגשה הצעה כזאת. אין אני רוצה לפסוק בשאלה זו בעצמי, ואני שואל לדעת
הוועדה.

שלישית, חבר הכנסת רובין טוען שאם תידחה הצעת
חבר הכנסת אריאב, כלומר הוועדה תחליט לקבל החלטות סיכום, אפשר יהיה
להעמיד להצבעה את הצעותיו של חבר הכנסת ציזלינג, בין שהיה ובין שלא
היה דיון על כך בוועדת הכנסת. הצעה זו היא לדעתי בנגוד להגיון, כי כל $\frac{1}{2}$
אין החלטה של ועדת הכנסת, אי אפשר לקבוע אם יש לדון בצעות אלו או לא.

רביעית, הרי לגוף הענין הצעתי הצעה לסיכום
ביניים. לא ראיתי אפשרות לקבל יותר מסיכום ביניים - ואני חושב כך גם
כיום - אבל דעת הוועדה היא שצריך לקבל סיכום, בין אם הוא יהיה בהקף
כולל ובין שרק בנוגע למס ההכנסה, בין שיוצמד לתקונים שיוצעו על ידי
האוצר למס ההכנסה ובין שלא.

ח. אריאב:
הצעתי היא לדחות את סיכום מסקנותיה של
הוועדה בשאלה זו, עד אשר יונחו על שולחן
הכנסת הצעות התקונים בחוק מס הכנסה אותם מכין האוצר - לאור הודעתו
של שר האוצר כי יחד עם הגשת הצעת התקציב לשנת הכספים 1954/55
יתחו על שולחן הכנסת גם הצעות התקונים לחוק מס ההכנסה.

א. ציזלינג:
לא הייתי מתנגד לדחות את סיכום הדיון, אילו
מבקשי הדחיה היו מנמקים אותה בצורך לקבל
חומר נוסף ללמוד הענין. אמרתי זאת בישיבה הקודמת, ואני חוזר על כך.
אולם אני רוצה להעיר הערה לגבי שני ענינים נוספים, שעוד אשקול אם
להסיק מסקנות מהם.

ראשית, כלל, אני חושב כי הצעתו של חבר הכנסת
אריאב איננה חוקית. כשט שבשעת דיון בחוק המועבר אלינו על ידי הכנסת
אין אנו יכולים לסטות ולדון ולקבל החלטות בענין שאינו קשור באותו חוק,
כן גם לגבי הצעה לסדר היום. הוטל על הוועדה לקיים דיון ולגסיק מסקנות
שישפיעו על חוק, ולא חוק שצריך יהיה להשפיע על מסקנות. אני מציע לחברי
הוועדה לא להחליט על ידי הצבעה טכנית על דבר שאיננו בסמכותם.

שנית, אני כופר בזכות לדחות את הברור בוועדת
הכנסת, גם אילו הצעתו של חבר הכנסת אריאב היתה חוקית והיתה מתקבלת.
אני טוען כי מה שהועבר אלינו לדיון אינו לא מצב מס ההכנסה ולא חוק מס
ההכנסה. גם אם האוצר יגיש את הצעות התיקון שלו למס ההכנסה - לא זהו הנושא
בו דנה ועדת הכספים. הוועדה דנה על מה שהכנסת העבירה אלינו ולא על מה
ששר האוצר עשוי להציע לחוקים מסויימים.

לפיכך אני כופר בזכות הוועדה לעכב את סיכום
הדיון ובזכותה לעכב את הברור בוועדת הכנסת. השאלה נתעוררה ואי אפשר לעכבה
עוד.

י. בדר:

דעתי היא שאי אפשר להצביע אפילו על הצעתו של חבר הכנסת אריאב, בטרם תחליט על כך ועדת הכנסת; כי גם אם אנו מחליטים לדחות, חלוקי הדעות הם על חכנו והקפו של דיון זה. מבלי להבהיר תחילה בעיה זו, לא תהיה לנו אפשרות אפילו לחדש את הדיון. מטום כך דרושה קודם כל החלטה של ועדת הכנסת.

הצעתו של חבר הכנסת פורדר נראית הגיונית למדי, אולם גם כדי לקבל הצעה זו יש צורך תחילה בהחלטתה של ועדת הכנסת, על מנת שיהיה ברור מהו החומר הדרוש לצורך הדיון.

הצעתו של חבר הכנסת אריאב היא בלתי חוקית, כי אי אפשר להתנות את חידוש הדיון בוועדת הכספים בפעולתו של איזה שהוא גורם שמחוצה לה - במקרה זה שר האוצר. שר האוצר הודיע בפרוש כי הוא אינו מתכוון להביא שינויים בשלוריי מס ההכנסה, אלא רק לשכלל את שיטות הגביה ולפיכך אין כל יסוד לאמונתו של חבר הכנסת אריאב ואין כל קשר בין הנושא הנדון כאן ובין הצעותיו של שר האוצר. אי אפשר לדחות דיון שהוטל עלינו, עד אשר שר האוצר יעשה או לא יעשה צעד שרק בסמכותו הוא לעשותו.

הצעתו של חבר הכנסת דיין לדחות את הדיון עד אשר שר האוצר יפרסם חומר מסויים, פרושה דחיית הדיון לששה עד שמונה חדשים, אם לקחת בחשבון שבינתיים יוגש התקציב לשנת הכספים החדשה ולאחר שאת יוצאת הכנסת לפגרה.

לדעתי מטרתו היחידה של כל הוויכוח המתנהל כאן וההצעות שהועלו היא, למנוע הנחת מסקנות הוועדה על שולחן הכנסת כשמצורפות להן המסקנות שהוצעו על ידי המיעוט ונדחו על ידי הרוב בוועדה. אולם אני אדאג לכך שהמסקנות הנכונות יגיעו לידיעת הצבור באופן כזה, שתוקדש להן תשומת לב מספקת.

היו"ר י. גנרי:

אני חושב כי הצעתו של חבר הכנסת בדר אינה יכולה להתקבל, היות ואין לבוא לוועדת הכנסת בבקשת החלטה היפוטטית, כיצד יש להתייחס להחלטה מסויימת בוועדת הכספים, באם תתקבל החלטה כזאת. מאידך אני רוצה לומר בגלוי לחברי הוועדה, כי אלה האומרים שאפשר יהיה לסכם לפי הצעתם בעוד שבועיים-שלושה שבועות, אינם יכולים כלל להתחייב על כך. אין כל בטחון בקשר למועד בו יביא שר האוצר את הצעות התקונים, ומאחר שבינתיים יוגש ודאי התקציב החדש לדיון הכנסת, עשוי כל הענין להידחות לאחר הפגרה.

עם זאת עומד בענין הצורך לפנות לוועדת הכנסת על מנת לדעת בקשר לאיזה נושא עלינו לסכם.

א. ציזלינג:

אני תובע להביא לוועדת הכנסת לברור את שאלת הפרוצדורה של ההצבעה בענין הצעת חבר הכנסת אריאב, כי לדעתי היא אינה במסגרת הנושא העומד לדיון בוועדה.

ה צ ב ע ה

נתקבלה הצעתו של חבר הכנסת אריאב לדחות את קבלת הסיכום עד אשר יונחו על שולחן הכנסת הצעות שר האוצר לתקונים במס ההכנסה. יחד עם הקריאה השניה והשלישית של תקונים אלה, תסכם הוועדה גם את דיוניה בהצעתו לסדר היום של חבר הכנסת אבניאל.

א. ציזלינג:

אני מודיע שלא השתתפתי בצבעה, באשר לדעתי היא אינה חוקית.

היו"ר י. גנרי:

לא ראיתי אפשרות להצביע בעד או נגד הצעה זו, לאחר שהוועדה לא קבלה את הצעתי לערוך סיכום ביניים.

אנו מעבירים לברור בוועדת הכנסת את ערעורו של חבר הכנסת ציזלינג על הפרוצדורה בהצבעה זו, וכן את השאלה של הקף הנושא.

ק. לנו:

ברצוני רק לתקן עובדה. בישיבה אשר בה השיב מר ברוש על שאלות, הוא הביא חשבון להשוואת גובה המס שמשלם אדם פרטי המשתכר 1800 לירות, לעומת יחידה בקבוץ באותם תנאים. לפי אותו חשבון משלם הפועל הפרטי 97 לירות ואילו יחידה בקבוץ רק 17 לירות. כאשר קראתי את הפרוטוקול נוכחתי כי בחישוב הפועל הפרטי נלקח בחשבון אדם שאינו מבוטח ביטוח חיים. לעומת זאת בקבוץ ישנו ביטוח חיים ומביאים אותו בחשבון בחישוב מס ההכנסה בשיעור 200 לירות, ולכן ההשוואה אינה מלאה.

ח. אריאב:

מאחר שמר ברוש נמצא כאן, אני מבקש ממנו הסבר.

א. ציזלינג:

אני קובע כי תוצאת תשלומי חברי הקבוצים הם שווים לתשלומיהם של עובדים אחרים באותה דרגת הכנסה. העניין הוא בכך שבקבוץ עובדים שני בני המשפחה, אולם אין כל הבדל בשיעורי המס המנוכחים מהכנסת חברי הקבוצים ובין אלה המנוכחים מהכנסת משפחה בעיר שבה עובדים שני בני הזוג והכנסתם היא באותו גובה. שוויון זה חל גם על עניין הביטוח, כפי שמגדיר אותו החוק. אני מבקש את מר ברוש לאשר או להכחיש את הדברים שאני מציין כעובדה.

מר ברוש:

בחישוב המס של הפועל המשתכר 1800 לירות לשנה, נלקחו בחשבון 10% תשלומים סוציאליים מכל הסוגים. אני חושב כי חישוב כזה הוא די טיפוסי. אשר לסיבת ההבדלים בשיעורי המס, דומני כי ההבדל העיקרי אינו בתחום התשלומים הסוציאליים דווקא, אלא בשיטת חלוקת הכנסתו של חבר הקבוץ בינו לבין אשתו. אילו היתה גם משכחתו של הפועל בעיר מתחלקת בינו לבין אשתו, היה עליו לשלם שיעור קטן יותר של המס. בחישוב לדוגמא שהבאתי בפני חברי הוועדה לקחתי בחשבון זיכוי של 72 לירות לגבי הפועל העירוני, וזיכוי של 104 לירות (80 לירות + 24 לירות) בחישוב הקבוץ.

י. בדר:

מאחר שהוועדה החליטה לא לסכם, אני מתנגד לכל נסיון ליצור רושם של סיכום בדרך אחרת.

הינ"ר י. גורני:

מאחר שישנם ערעורים שונים, נסתפק ברישום ההערות בפרוטוקול, תוך ציון כי אין לראות בדברים

אלה מסוים קביעת עובדה.

א. ציזלינג:

אני רוצה לנקש את חידושו של המנהג שהיה קיים, להצגת בעיות שתיכללנה בסדר היום של הוועדה ותעמודנה

בה לדיון.

ראשת כל הייתי רוצה להציע לוועדה לדון בשינויים שחלו בתעריפי הדואר, מבלי שיובאו תחילה לידיעת הוועדה. אני מבקש להעיר את תשומת לבו של שר הדאר לנהג שהיה קיים עד כה, וכן אני מבקש שהוועדה תקיים דיון בעניין זה.

שנית, ברצוני לבקש דיון בעניין חברת התובלה של המשקים בנגב. עניין זה הועלה מעל במת הכנסת מתוך הבטחה של אפשרות תקונים בצורה די צבורית. מאז עברה למעלה מחצי שנה מבלי שיתקיים דיון על כך, אם כי חזרתי על בקשה זו פעמים רבות.

הינ"ר י. גורני:

בקשר לנהג של הצגת שאלות, הרי אני חושב כי מוטב לרכז את כולן ביום ד. בקשר לשאלה השניה טיפולתי במשך כל הזמן, אך לא נמצאה האפשרות לדון בה במועד מוקדם יותר. אני דואג שהעניין יגיע לשולחן הוועדה לכל המאוחר בשבוע הבא.

צווי תעריף המכס והפטור, תשי"ד-1954

א. צו תעריף המכס והפטור (מס' 6)

א. ציזלינג:
צו זה אינו מונע אפשרות של יבוא מוצרים המקפחים את הייצור המקומי. על יבוא דבש, למשל, צריך היה להטיל איטור. הכללת מתנות נותנת אישור נוסף להברחה. לדעתי צריך להיות בארץ חוק האוסר יבוא כל מוצרים בלתי חיוניים.

מר גפני:
הרשויות המוסמכות משתדלות שלא לתת רשיונות ליבוא סחורות מסוג זה, והטלת המכס הגבוה באה למנוע הסתננותם של מצרכים שהממשלה אינה מעוניינת ביבואם. יבוא הדבש נעשה במסגרת של העברת הון על ידי עולה חדש. עצם הידיעה על מכס גבוה כל כך, תימנע מראש רצון להעביר לארץ מצרכים מסוג זה.

הצו אושר

הסתייגויות לחברי הכנסת א. ציזלינג וי. בדר

ב. צו תעריף המכס והפטור (מס' 7)

ד"ר מנדלסון:
חבר הכנסת בדר שאל בוועדת המשנה שאלה בנוגע ליחס של המכס המוטל על בקבוקים גדולים וקטנים. נכון שהפרופורציה איננה מתאימה, אך בעצם אין כמעט יבוא של בקבוקים קטנים. אני מבקש לאשר את הצו בצורתו הנוכחית, ובהזדמנות הבאה בכין דרוג מתאים יותר מבחינה אריתסטית.

מ. קלטר:
אני חוזר על שאלתי אם אי אפשר לרסן את עליית מחירי הממתקים, גם אם בוטל הפיקוח.

הצו אושר

הסתייגות לחבר הכנסת י. בדר

ג. צו תעריף המכס והפטור (מס' 9)

מר גפני:
עד כה היה הניר הטובא על ידי ביח"ר נשר לצורך שקי מלט, פטור מס. כעת בתחיל בית החרושת לייצור ניר בחדרה לייצר גם כן ניר מסוג זה, והם דרשו מכס מגן כדי שנשר יצטרך לקנות את התוצרת המקומית. לאחר בדיקת החשובים סוכס שמכס מגן בגובה 40% יאפשר לגבית החרושת המקומי לייצר ולספק את הכמות הדרושה. הוא גם ימכור את הניר במחיר שאינו עולה על המחיר שנשר היה משלם בחו"ל, בתוספת המכס. המכס על ניר "קראפט" בדרך כלל הגיע ל-60%, אך כאשר היה טיועד לייצור שקים היה פטור.

ש. קראפוט:
ראשית כל אני רוצה לשאול אם ההקלה בשיעור המכס תינתן גם על ניר קראפט שמשמש לייצור תעשייתי, אם כי לא לשקי מלט.

שנית, האם מתכוון המכס להגיע למתן הקלות במכס עבור ניר קראפט, בקשר לייצור ארגזי קרטון לארזה, שייצרו בקרוב על ידי בית חרושת מיוחד העומד להיפתח בארץ?

א. ציזלינג:

בדברי ההסבר נקוב המחיר שקבע בית החרושת
לנייר בחדרה עבור תוצרתו. האם מחיר זה נקבע בהשפעת
המטסלה, או שזוהי רק הודעה אינפורמטיבית.

י. ברר:

אני רוצה לדעת מהו ערכה החזקי של ההתחייבות הניתנת
על ידי הייצורן להשתמש בנייר זה לאותה מטרה שעבורה
הוא רשאי לשלם מכס נמוך יותר. מהן הסנקציות במקרה של הפרת התחייבות
כזאת?

ש. בוראגו:

האם יכול מנהל המכס לשכנע אותנו כי יש צורך בשני
שיעורי מכס? אולי אפשר לקבוע שיעור אחיד כדי
שלא יהיה צורך בהוכחות?

ד"ר מנדלסון:

תעריפי המכס על נייר הועלו לפני שנה ל-60% לגבי רוב
סוגי הנייר. אמנם קודם היו תעריפי המכס נמוכים יותר,
אולם חלו על הנייר מסי יתר בשיעור 100-150%. לבית החרושת "נשר" היתה
פריבילגיה מיוחדת להביא נייר קראפט פטור ממכס. כאשר הוקם בית החרושת
לנייר בחדרה על ידי יצרני נייר גדולים באמריקה ובאיטליה, הובטח להם מכס
מגן. כל שק מלט המופנה לייצור מקבל ממילא חזרה את ה"דראו-בק".

הצענו שני תעריפים לגבי נייר קראפט, כי רצינו
למנוע קפיצה גדולה מדי מפתור למכס גבוה על נייר המיועד לשקים עבור שבל
חימי ומלט. ביח"ר לנייר דרש להסיל מכס מגן בשיעור 60% על כל נייר הקראפט,
אולם ישנו גם צד שלישי: ספקי הנייר בפינלנד שהיו מספקים עד כה את נייר הקראפט
לשקי נייר. המספקים הפינייים הגיעו להסכם עם בית החרושת בחדרה לחלק לפחות
בשנים הראשונות את ההזמנות בינם לבין בית החרושת בחדרה, כך שחלק מן
התצרוכת יובא מן החוץ כמקודם, ואילו חלק הארי יסופק על ידי הייצור
המקומי. פינלנד מהווה את אחד השווקים העיקריים ליצוא התעשייתי שלנו,
ועל כן אנו חייבים לספק חביעתה זו, אף על פי שבית החרושת בחדרה היה
יכול לייצר את כל הכמות הדרושה.

בקשר לשאלתו של חבר הכנסת בוד, הרי *שאלתו* היצרנים
המתחייבים להשתמש בנייר הקראפט לצורך ייצור שקים, נותנים ערבות
בנקאית לקיום התחייבותם זו.

חבר הכנסת ציזלינג שאל אם יש למטסלה השפעה על קביעת
מחיר הנייר. צריך להיות ברור כי המחיר מוכרח להיות קצת יותר גבוה
מזה שמסלמים בפינלנד או בקנדה. הממשלה צריכה להסכים לאלטנטיס המהווים את
החיסוב שעל פיו נקבע מחיר המלט. בעל בית החרושת טוען כי בתקופה הראשונה קשה ל
להמציא את כל החישוב, אולם הוסכם שבין אם הנייר יישאר בפיקוח ובין אם יוצא
מתחומו, יקבלו המשרדים הנוגעים בדבר את כל החומר המשמש יסוד לחישוב.
לכן ישנן כל העובדות שמפעל זה, שהוא מטבע הדברים מונופוליסטי, לא יגיע
להפקעת מחירים.

בקשתו של המפעל לארגזי קרטון לפטור ממכס נמצאת
עכשיו בדיון בוועדת המכס. אני בטוח כי נגיע לאיזו שהיא פשרה אתו.

ש. בוראגו:

האם יהיה "דראו-בק" על ארגזים אלה גם כאשר יצואם
ייעשה שלא על ידי בית החרושת המייצר?

ד"ר מנדלסון: בודאי!

הצו אושר

ד. הצעה לצו תעריף המכס והפטור

י. ברר:

אני רוצה להביע דעתי על שיטת המכס המגן והמדיניות הפיסי
קליית בתנאי המדינה שלנו. אני חושב כי לגבי מכס המגן
דרושה בדיקה קצת יותר מעמיקה ואין לנהוג לפי השגרה שאם מקימים בית חרושת
חדש צריך קודם כל להעלות את המכס על מנת לאפשר לו לקבוע רמת מחירים
גבוהה.

תקונים בחוק מבקר המדינה תש"ט - 1949

היו"ר י. גורני:
הצעות התקונים לחוק מבקר המדינה התעלו לאחר שהתברר הצורך הענייני בתקונו של סעיף 11 בחוק מבקר המדינה, הודן בהנחת מסקנותיה של ועדת הכספים על שולחן הכנסת.

לפי ניסוחה הנוכחי של החוק חייב המבקר להניח על שולחן הכנסת גם את הדוח על מערכת הבטחון. מטבר כי מאחר שהכנסת מסרה לוועדת הכספים את הסמכות לדון בענייני הבטחון והם אינם בדונים בכנסת, אין המבקר יכול להניח על שולחן הכנסת את הפרקים הללו מתוך הדין וחשבון, והוא גם לא עשה זאת בעבר, לאמיתו של דבר נוצר מצב שאינו מתיישב עם החוק, וכדי להסדיר זאת מבחינה חוקת צריך לתקן את החוק. היות ולא רצוי למבקר המדינה להימצא גם השנה במצב כזה, הגיעה ועדת המשנה למסקנה שיש לתקן את החוק כפי המוצא.

בעקבות הצורך בתקון דחוף זה, מצאנו לנכון לעבור על כל החוק כדי לבדוק אם אין צורך בהכנסת תקונים גם בסעיפים אחרים. בעקבות בדיקה זו הכנסנו תקונים סטריטוריים וגם תקונים המתחייבים באופן פורמלי מתוך תקונים אלה. (קורא את הצעות התקון).

הדיון על הצעות אלו יתקיים מחר, מאחר שנדון רק בשבוע הבא במשכורת השופטים, אניא מחר לוועדה גם הצעת ביניים שתוכל להניח את דעת השופטים, כפי שסוכם מתוך משא ומתן בעניין זה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.30